

Man vil, efter hvad jeg har udtalt, kunne forstaa, at medens jeg kunde finde det rimeligt, at man for Højtidsofferets Vedkommende gjorde noget saadant, vel at mærke naar man paa samme Tid klarede Sagen for Præsternes Vedkommende, saa maatte man efter min Mening, saaledes som Sagen staar, naar man vil gennemføre en saadan tvungen Afløsning for Lærernes Vedkommende, ogsaa lade denne Lov her ikke blot nærmest blive til en Fremskyndelse af den frivillige Afløsning, men ligefrem indeholde en Pligt til ogsaa at afløse Højtidsofferet for Præsternes Vedkommende. Dermed kunde det meget godt forenes, at man lagde det i Kommunerens egne Hænder, om de vilde gaa den ene eller anden af disse Veje, men jeg synes, det er naturligt, at naar man afløser Højtidsofferet for Lærernes Vedkommende og erstatter det med en Forøgelse af Lønnen, maatte man paa samme Tid se ogsaa for Præsternes Vedkommende at faa gennemført en tvungen Afløsning med Bederlag derfor i deres Løn. Jeg tænker, at Sagen kunde ordnes paa denne Maade, men ligesom den højtærede Kultusminister udtalte i Gaar, maa ogsaa jeg sige, at det vilde være ganske underligt og hensynsløst fra Lovgivningsmagtens Side, om man tog saadanne Udelseser — jeg tænker her paa Accidenserne — som hidtil have været fælles for Præster og Lærere og knyttet til hele Kirkenes Leve- maade, ensidigt bort kun for Lærernes Vedkommende mod at give dem højere Løn, men ikke gjorde det samme for Præsternes Vedkommende. Jeg tænker ikke her særligt paa, om det vilde blive til Skade for Præsterne eller ikke, men jeg synes, at der er noget unaturligt i at gaa bort fra denne Udelsesmaade for Lærernes Vedkommende, medens Præsterne vedblivende faa deres Accidensoffer. For Lærernes eget Vedkommende vilde det vistnok heller ikke være nogen Skade til, om man paa dette Punkt lod Skoleloven staa, saaledes som den forelaa fra Regeringens Side. Det er selvfølgelig en Sag for sig, men jeg synes, man skulde i det mindste vente, indtil vi kom saa vidt, at vi fik afløst Accidenserne ogsaa for Præsternes Vedkommende. Det Bederlag, som til den Tid maatte bestemmes for Lærerne, vil vistnok være dem fuldt saa nyttigt som en Afgørelse af Sagen, saaledes som Folketinget nu har tænkt sig. Det vil derfor ogsaa paa dette Omraade være en naturlig Løsning, om vi kunde indstrænke den foreliggende Sag til kun at gælde Højtidsofferet og holde os til Grundlaget i Regeringens Forslag.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Bardenfleth): Da jeg tillod mig at fremsætte dette Forslag om Afgang til Højtidsofferets Afløsning her i det høje Ting i denne Samlings Begyndelse, gjorde jeg udtrykkelig opmærksom paa; at det paa et væsentligt Punkt afveg fra det Forslag, som i næstforrige Samling er vedtaget her i Landstinget, der omfattede Afløsning saavel af Højtidsofferet som af Accidenserne. Grunden var den, at Regeringen i Mellemtiden havde fundet afgørende Betænkelse ved at inddrage en Afløsning af Accidenserne under samme Regler som Afløsningen af Højtidsofferet, nemlig ved en almindelig kommunal Ligning. Jeg udtalte dernæst, at Regeringen ved Sagens nøjere Overvejelse havde fundet andre Punkter, paa hvilken man havde fundet det hensigtsmæssigt at foretage Forandringer i det Forslag, der vedtoges af Landstinget, og at det derfor havde været Regeringens Ønske, at Tinget fik Lejlighed til, inden Sagen førtes videre, først at drøfte denne Sag paa ny. Jeg tilstaar, at det noget har valet min Forundring at se et Flertal i Udvalget nu være kommet til det Resultat, at det genoptager det tidligere Forslag ganske i samme Stikelse, hvori det forlod Landstinget her i Forsjor. Jeg havde ikke tænkt mig, at denne Stikelse af Landstingets Udvalg var blevet anset for at være saa helstøbt og fuldkommen, at man ikke fandt Anledning til at tage de andre Spørgsmaal af underordnet Interesse, som Regeringsforslaget i indværende Samling ogsaa omhandler, under nøjere Overvejelse.

Der er jo imidlertid et Punkt, der er det afgørende her, det er Spørgsmaalet om Accidenserne. Det Synspunkt, som Regeringen, som allerede nævnt, her har anlagt, er Hensynet til Berettigelsen af at afløse Accidenserne ved en kommunal Ligning. Dette Punkt, vil min Kollega Indenrigsministeren udtale sig om, saa det vil jeg lade ligge. — Jeg finder ikke Anledning til at komme mere udførligt ind paa den højtærede Ordførers historiske Udvikling om Accidenserens tidligere Stilling her i Landet. Jeg kan i alt væsentligt henholde mig i saa Henseende til de Bemærkninger, som fremkom fra det ærede 11te kongevalgte Medlem (S. N. Hansen). Jeg tror ikke, at den ærede Ordfører har Ret i sin Betragtning om det fuldstændigt forfæstelige i Accidenserne. Jeg ved meget vel, at de altid have kunnet give Anledning til Misbrug og Misnøje, men de ere, som jeg ser paa dem, et ikke ganske ukorrekt Udtryk for det Forhold, der bør være mellem Præ-